

Sorumlu İş Yönetiminin Teşvik Edilmesinde Devletin Rolüne İlişkin Tavsiye Kararı

**OECD Hukuki
enstrümanları**

Bu çalışma OECD Genel Sekreteri'nin sorumluluğunda yayınlanmıştır. Burada ifade edilen fikirler ve kullanılan argümanlar OECD üye ülkelerinin resmi görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Bu belge, ve belgede yer alan herhangi bir veri veya harita, herhangi bir bölgenin statüsüne veya egemenliğine, uluslararası sınırların ve hudutların tahditine ve herhangi bir bölgenin, şehrin veya alanın ismine halel getirmez.

Bu belge ücretsizdir. Herhangi bir şekilde değiştirilmemesi koşuluyla, başka bir izne tabi olmadan ücretsiz olarak çoğaltılabilir ve dağıtılabilir. Satılamaz.

*Bu bir gayri-resmi çeviridir. Orijinal metinlere uygunluğu sağlamak için en iyi çaba gösterilmiş olsa da, resmi versiyonlar yalnızca aşağıdaki OECD internet sitesinde yer alan İngilizce ve Fransızca metinlerdir:
<https://legalinstruments.oecd.org>.*

Genel Bilgiler

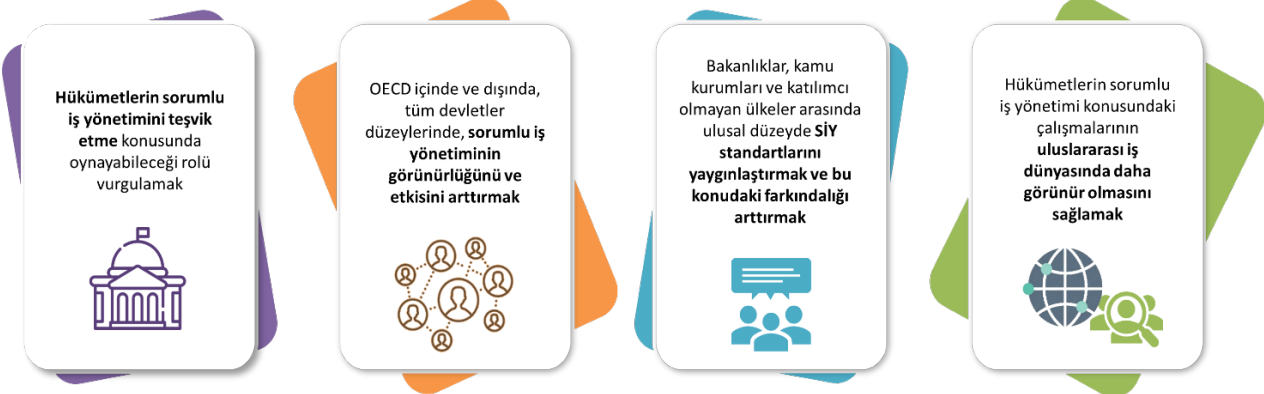
Sorumlu İş Yönetiminin Teşvik Edilmesinde Devletin Rolüne İlişkin Tavsiye Kararı; Yatırım Komitesi'nin önerisi üzerine, 12 Aralık 2022 tarihinde OECD Konseyi tarafından kabul edilmiş olup 14-15 Şubat 2023 tarihlerinde gerçekleştirilen OECD Sorumlu İş Yönetimine İlişkin Bakanlar Toplantısı'nda kamuoyuna açıklanmıştır. Bu Tavsiye Kararı, devletlerin, diğer kamu otoritelerinin ve ilgili paydaşların sorumlu iş yönetimini teşvik eden politikalar geliştirmelerini ve bu politikaları uygulamalarını desteklemek amacıyla sorumlu iş yönetimine ilişkin bir dizi kapsamlı ilkeyi ve politika tavsiyesini tek ve kapsamlı bir çerçevede derlemektedir. Tavsiye Kararı, sorumlu iş yönetimi ve ilgili alanlarda mevcut OECD standartları doğrultusunda hazırlanmış olup sorumlu iş yönetimine ilişkin devlet politikalarının geliştirilmesi ve politikalar arasında tutarlılığın sağlanması için OECD rehber ilkelerini bir araya getirmektedir.

Devletlerin sorumlu iş yönetimine ilişkin rolü hakkında OECD çalışmaları

Geçtiğimiz on yılda, işletmelerin sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak ve insanlara, gezegene ve topluma zarar vermekten kaçınmak amacıyla sorumlu iş yönetimine (SİY) ilişkin uluslararası standartlara uymaları yönündeki talebin arttığı görülmüştür. OECD Çok Uluslu İşletmeler Rehberinin [OECD/LEGAL/0144] ("OECD Rehberi") de dahil olduğu OECD SİY enstrümanları, işletmelerin faaliyetleriyle ilgili bu talebe karşılık vermiştir. Bununla birlikte, son yıllarda, SİY standartlarının işletmeler tarafından etkili bir şekilde uygulanması konusunda devletlerin, kolaylaştırıcı bir politika ortamı sağlamak, teşvikler vermek ve kendi faaliyetleriyle sorumlu iş yönetimi uygulamalarına örnek olmak yoluyla önemli bir rol oynadığı hususu giderek daha fazla kabul görmeye başlamıştır. Devletler SİY ile ilgili ilke ve standartları entegre etmenin; yerel mevzuat, politikalar, düzenlemeler ve girişimler yoluyla SİY için kolaylaştırıcı bir ortam yaratmanın yollarını giderek daha fazla araştırmaktadır. Söz konusu gelişmeler, SİY standartlarının küresel olarak uygulanmasını desteklemiştir. Bununla birlikte, ulusal düzeyde politika önlemlerinin yaygınlaştırılması ve mevcut politikalar arasındaki tutarsızlıkların giderilmesi gerekmektedir. Zira bu tutarsızlıklar, küresel düzeyde faaliyet gösteren şirketler açısından zorluklar yaratabilmekte ve devlet SİY konusundaki çalışmalarının etkinliğini azaltabilmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda bu sorunları ele almak için devletlere SİY konusunda politika rehberliği sağlayan bir dizi OECD belgesi ve düzenlemesi hazırlanmıştır. Bu çalışmalar özellikle kamu ihalelerine, kamu iktisadi teşebbüslerine, yatırımlara, ticarete ve ihracat kredilerine odaklanmaktadır. Buna ek olarak, Sorumlu İş Yönetimi Çalışma Grubu (WPRBC), sorumlu iş yönetimini teşvik etmek ve politikalar arasında tutarlılığı arttırmak amacıyla politikaların etkili bir şekilde tasarlanması, tanıtılması ve uygulanması konusunda diyalogu desteklemektedir. Öte yandan, farklı OECD belgeleri ve düzenlemelerine dayanan bu Rehber, devletlerin sorumlu iş yönetimini teşvik etmek için neler yapabileceğine dair daha net ve tutarlı bir tablo oluşturmanın zorluğunu koruduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda, mevcut OECD standartları ve rehberleri doğrultusunda bu Tavsiye Kararı hazırlanmıştır. Karar, aşağıdaki amaçlara hizmet etmeyi hedeflemektedir:

Tavsiye Kararının hazırlanma süreci

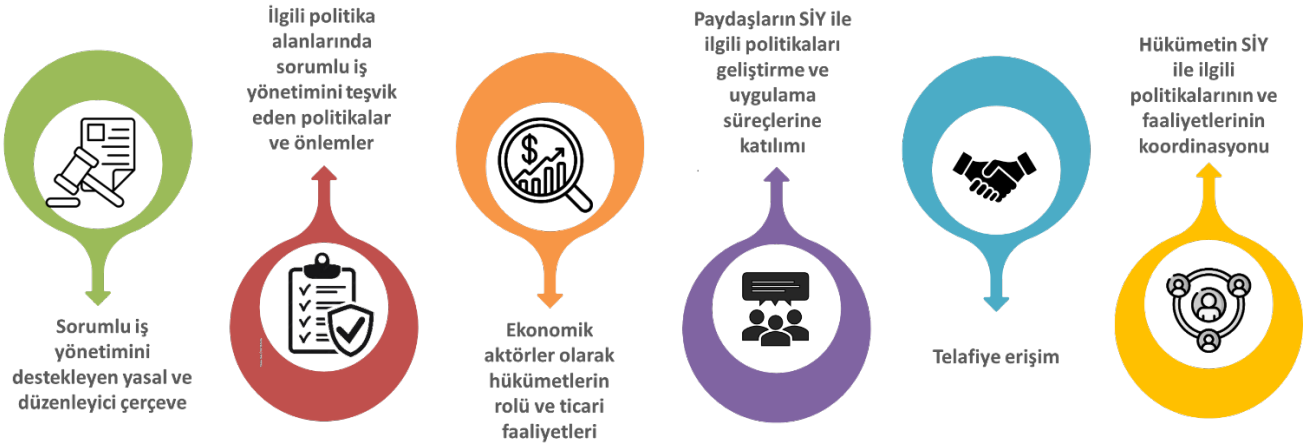
Sorumlu İş Yönetimi Çalışma Grubu (WPRBC); SİY konusunda ulusal ve uluslararası politikalar arasındaki tutarlılığı arttırmak ve Katılımcı Devletlerin OECD Rehberlerine uygun çalışmalar yapmasını desteklemek için 2019 yılında tartışmalar başlatmıştır.

WPRBC; devletlere yönelik rehberliği tek ve kapsamlı bir çalışmada toplamak amacıyla taslak hazırlama süreci başlatmıştır. Bu süreç kapsamında, SİY politikası hakkında çeşitli OECD standartlarına ve rehberlerine yayılmış mevcut kılavuz ilkeler bir araya getirilmiştir. Tavsiye Kararı'nın diğer politika alanlarındaki bir dizi standartla bağlantısı da göz önüne bulundurularak 2021'in Eylül ayında OECD organları arasında dahili bir istişare süreci gerçekleştirilmiştir. Daha sonra 2021'in Aralık ayında işletmelerden, sendikalardan, sivil toplum kuruluşlarından ve akademi camiasının görüşlerini almak için kamuoyuyla istişare süreci başlatılmıştır. WPRBC ve Yatırım Komitesi; bu istişare süreçlerinde elde edilen katkıları dikkate alarak, önce taslak Tavsiye Kararı'nı onaylamış ve ardından 2022'nin Kasım ayında kararın kabul edilmek üzere kararın Konsey'e iletilmesini sağlamıştır.

Tavsiye Kararının Kapsamı

Devletlerin SİY'i etkinleştirmesini ve teşvik etmesini desteklemek için bir dizi politika önerisi ve ilkesi, Tavsiye Kararı'nda tutarlı bir şekilde bir araya getirilmiştir. Bu çalışma, OECD Rehberi'nin ya da OECD Teknik Değerlendirme Rehberlerinin kapsamını (ilke olarak veya uygulamada) genişletmez veya Ulusal Temas Noktalarının (UTN) SİY'le ilgili görevlerini değiştirmez. Dolayısıyla, Tavsiye Kararı, devletlerin sorumlu iş yönetimini teşvik etme rolünü açıklığa kavuşturarak UTN'lerin görevlerini desteklemektedir. Bunun yanı sıra, bu belgede UTN'lerin telafiye erişim konusunda oynadığı rol de kabul edilmekle birlikte UTN'lerin bu konudaki özel sorumlulukları, uygulama yöntemlerinde özetlenmektedir.

Tavsiye Kararı, 21 kılavuz ilkeden oluşmaktadır ve aşağıda belirtilen 6 temel alana odaklanmaktadır:

Atılacak adımlar

OECD Sorumlu İş Yönetimi Merkezi hem ulusal ve uluslararası düzeydeki faaliyetler hem de bölgesel etkinlikler aracılığıyla rehberliğin etkin bir şekilde yaygınlaştırılmasını sağlayacaktır. WPRBC; Katılımcı Devletleri destekleyecek ve Tavsiye Kararı'nın uygulanmasını takip edecektir. Bu doğrultuda, özellikle de SİY alanında Politika Yapıcılar Yuvarlak Masa Toplantıları aracılığıyla akran eğitimini desteklemeye yönelik uygulamaya dönük rehber hazırlanacak, deneyimlerin ve iyi uygulamaların paylaşılması kolaylaştırılacaktır. 2028 yılında Tavsiye Kararı'nın uygulanmasına, yaygınlaştırılmasına ve devam eden önemine ilişkin bir rapor hazırlanarak OECD Konseyi'ne iletilecektir.

OECD'nin Sorumlu İş Yönetimine ilişkin çalışmaları hakkında daha fazla bilgi almak için aşağıdaki adresi ziyaret edebilirsiniz: <http://mnequidelines.oecd.org/>.

İletişim bilgileri: rbc@oecd.org.

KONSEY,

14 Aralık 1960 tarihli Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Sözleşmesi'nin 5 b) Maddesini **DİKKATE ALARAK;**

OECD Uluslararası Yatırımlar ve Çok Uluslu Şirketler Deklarasyonu'nu, OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi'ni (Bundan böyle "OECD Rehberi" olarak anılacaktır) [OECD/LEGAL/0144](#), Konsey'in Çok Uluslu Şirketler için OECD Rehberi Hakkında Kararı'nı [OECD/LEGAL/0307](#), Konsey'in Yatırım için Politika Çerçevesi hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0412](#) ve Sürdürülebilir Kalkınma için Doğrudan Yabancı Yatırımın Nitelikleri hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0476](#) **GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK;**

Konsey'in Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri için OECD Teknik Değerlendirme Rehberine ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0386](#), Madencilik Sektöründe Anlamlı Paydaş Katılımı için Teknik Değerlendirme Rehberi hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0427](#), Tarım Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD-FAO Rehberi hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0428](#), Hazır Giyim ve Ayakkabı Sektöründe Sorumlu Tedarik Zincirleri için OECD Teknik Değerlendirme Rehberi'ne ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0437](#) ve Sorumlu İş Yönetimine ilişkin OECD Teknik Değerlendirme Rehberi hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0443](#) **DİKKATE ALARAK;**

Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi'ni [OECD/LEGAL/0293](#), Konsey'in Kamu Hizmetlerinde Çıkar Çatışmalarını Yönetmek için OECD Rehberi Hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0316](#), Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesiyle Daha Fazla Mücadele Edilmesine ilişkin Tavsiye Kararı'nı, Bu Kararın Dahili Denetimler, Etik ve Uyum konusundaki II. Eki'ni [OECD/LEGAL/0378](#), Lobcilik Faaliyetlerinde Şeffaflık ve Dürüstlük İlkelerine ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0379](#), Sürdürülebilir Kalkınma için Politika Tutarlılığına ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0381](#), Resmi Olarak Desteklenen İhracat Kredileri, Çevresel ve Sosyal Teknik Değerlendirme için Ortak Yaklaşımlar Hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0393](#), Kamu Alımlarına ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0411](#), Kurumsal Yönetim İlkeleri Hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0413](#), Kamu İktisadi Teşebbüsleri için Kurumsal Yönetim Rehberine ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0414](#), Kamu Dürüstlüğüne Dair Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0435](#), Açık Devlete ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0438](#), Resmi Olarak Desteklenen İhracat Kredileri ve Sürdürülebilir Borç Verme Uygulamaları Hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0442](#), Rüşvet ve Resmi Olarak Desteklenen İhracat Kredilerine ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0447](#), Yapay Zekaya ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0449](#), Yolsuzlukla Mücadele ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri hakkında Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0451](#), Altyapının Yönetimine ilişkin Tavsiye Kararı'nı [OECD/LEGAL/0460](#) ve 2017 OECD Kalkınma Yardımları Komitesi'nin Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) için Ticari Finansman Kanallarının Açılmasına Yönelik Karma Finans İlkeleri'ni **GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK;**

Başta Birleşmiş Milletler (BM) İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Çok Uluslu İşletmeler ve Sosyal Politikaya İlişkin Üçlü İlkeler Bildirgesi olmak üzere Sorumlu İş Yönetimi (SİY) ile ilgili diğer uluslararası standartları ve devletlerin bunların uygulanmasına ilişkin mevcut taahhütlerini **DİKKATE ALARAK;**

OECD Rehberlerine uymayı taahhüt eden üye devletlerin ve üye olmayan devletlerin ortak amacının, işletmelerin ekonomik, çevresel ve sosyal ilerlemeye yapabilecekleri katkıları teşvik etmek ve faaliyetlerinden kaynaklanabilecek olumsuz etkileri en aza indirmek olduğunu **KABUL EDEREK;**

OECD Rehberlerinin 1976 yılında kabul edilmesinden ve ardından 2011 yılında yapılan değişiklik de dahil olmak üzere değiştirilmesinden bu yana, şirketlerin, sorumlu iş yönetimine ilişkin ilke ve standartlara uyma talebinin arttığını **KABUL EDEREK;**

OECD Rehberinin ve OECD Teknik Değerlendirme Rehberlerinin (bundan böyle “OECD SİY standartları” olarak anılacaktır) küresel pazarlarda eşitlik sağlama konusunda önemini **KABUL EDEREK;**

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının, ilgili uluslararası standartlara ve anlaşmalara uygun olarak işçi haklarını ve çevre ve sağlık standartlarını korurken dinamik ve iyi işleyen bir iş sektörünün teşvik edilmesini gerektirdiğini ve şirketlerin SİY standartlarını uygulamak suretiyle 17 SKA'ya ve ilgili hedeflere daha fazla katkıda bulunabileceğini **HATIRLATARAK;**

2015 Paris Anlaşması'nda, özel sektörün, iklim değişikliğini ele almak ve iklim değişikliği ile mücadele etmek için küresel çözümün ayrılmaz bir parçası olarak kabul edildiğini **HATIRLATARAK;**

Sorumlu iş yönetiminin özellikle kurumsal yönetim, insan hakları (yerli halkların hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve ayrımcılık yasağı da dahil olmak üzere) istihdam ve sanayi ilişkileri, çevre, yolsuzlukla mücadele, tüketicilerin çıkarları, bilim ve teknoloji, rekabet ve vergilendirme ile ilgili çok sayıda hususu ve politika alanı içerdiğini **KABUL EDEREK;**

OECD Rehberinde, şirketlerin, bu rehberlerin kapsadığı konularda fiili ve potansiyel olumsuz etkilerini tespit etmek, önlemek ve bunları azaltmak amacıyla kendi operasyonlarında, tedarik zincirlerinde ve diğer iş ilişkilerinde risk esaslı değerlendirmeler (“SİY için durum tespiti çalışmaları”) yapmalarının önerildiğini **DİKKATE ALARAK;**

İşveren ve işçi temsilcileri arasındaki sosyal diyalogun, istişarelerin ve işbirliğinin, paydaşların sorumlu iş yönetimine ve teknik değerlendirme sürecine anlamlı katılımına olanak sağladığını **KABUL EDEREK;**

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ESG) kriterlerinin piyasada ve şirket faaliyetleri kapsamında daha fazla benimsenmesinin ve bu alanlardaki ilgili uluslararası ve ulusal standartlar ile SİY standartları arasında tutarlılığın sağlanmasının önemini **DİKKATE ALARAK;**

SİY standartları işletme davranışlarına yönelik olsa da devletlerin, etkili uygulamaları destekleme konusunda önemli bir role sahip olduğunu; örneğin ekonomik aktör olarak rolleri de dahil olmak üzere, işveren ve tedarikçi olarak ve kamu iktisadi teşebbüsleri üzerinden sorumlu iş uygulamalarını yönlendirmek, desteklemek ve teşvik etmek suretiyle kolaylaştırıcı bir politika ortamı oluşturmaları gerektiğini **DİKKATE ALARAK;**

Devletlerin sorumlu iş uygulamalarını teşvik etmek amacıyla giderek daha fazla mevzuat düzenlemesinin benimsediğini, bu kapsamda şirketlerin operasyonlarına, tedarik zincirlerine ve diğer iş ilişkilerine kadar uzanan kapsamlı ve ortak bir teknik değerlendirme yaklaşımını desteklemek için OECD SİY standartlarını da kullandığını ve böylece gönüllü yaklaşımların eşit olmayan seviyelerde uygulanışını ele aldığını **DİKKATE ALARAK;**

Ulusal Temas Noktalarının (UTN'ler) OECD Rehberinin daha etkin bir şekilde uygulanmasında önemli bir rol oynadığını ve SİY politikaları arasında tutarlılığın teşvik edilmesinde de önemli bir rol oynayabileceğini **DİKKATE ALARAK;**

Farklı politika alanlarındaki bir dizi OECD standardında, devletlerin SİY'le ilgili rollerinin giderek daha fazla vurgulandığını ve tutarlılığı desteklemek için ilgili politika alanlarında sorumlu iş yönetimini teşvik etmeye giderek daha fazla davet edildiklerini **DİKKATE ALARAK;**

Bu Tavsiye Kararı'nın diğer OECD standartlarında da yer alan ortak konuları ele aldığını ve bunların uygulanmasını destekleyen çeşitli OECD organlarının sorumluluklarını değiştirmeden, OECD standartları arasında tutarlılık sağlamak amacıyla bunlardan yararlandığını **DİKKATE ALARAK;**

Uluslararası SİY standartları arasında tutarlılığın ve devletlerin, iş yönetimiyle ilgili uluslararası mevzuatı ve politika çerçevesini güçlendirmek için birbirleriyle ve diğer aktörlerle işbirliği yapmasının önemini **KABUL EDEREK;**

Kapsayıcı paydaş katılımı yoluyla geliştirilen Sorumlu İş Yönetimi veya İş Dünyası ve İnsan Hakları Ulusal Eylem Planlarının, devletlerin SİY'le ilgili somut adımlar atması için kapsamlı bir politika çerçevesi sağlayabileceğini **KABUL EDEREK**;

SİY ile ilgili belirli politikaların ve diğer önlemlerin, siyasi, idari ve yasal bağlamlarda bu Tavsiye Kararı'na uymayı kabul eden yetkililer ve devletin çeşitli düzeyleri de dahil olmak üzere üye ülkeler ve üye olmayan ülkeler (bundan böyle "Katılımcı devlet" olarak anılacaktır) tarafından geliştirileceğini **KABUL EDEREK**;

Yatırım Komitesi'nin teklifi üzerine:

AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA KARARA VARMIŞTIR:

I. Bu Tavsiye Kararı'nın amacı, mevcut SİY standartlarının kapsamını değiştirmeden, bu türden yeni standartlar oluşturmadan veya bu standartların hitap ettiği tarafların sınıflandırılmasını ele almadan sorumlu iş yönetimini desteklemeye ve teşvik etmeye yönelik devlet politikaları hakkında rehberlik sağlamaktır.

II. **Konsey; Katılımcı Devletlerin, SİY'i teşvik etmek için yasal bir çerçeve ve düzenlemeler geliştirmelerini ve mevcut çerçeveyi gözden geçirmelerini TAVSİYE EDER. Çerçevelerin sürekli ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için aşağıdaki ÖNERİLERDE BULUNUR:**

1. Katılımcı devletler; kurumsal yönetim, insan hakları, istihdam ve sanayi ilişkileri, çevre, yolsuzlukla mücadele, tüketicilerin çıkarları, bilim ve teknoloji, rekabet ve vergilendirme dahil olmak üzere ilgili alanlarda OECD Rehberinin ve diğer SİY standartlarının sürekli ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamayı amaçlayan mevzuatı ve düzenlemeleri hayata geçirmeli veya sürdürmelidir. Katılımcı devletler ilgili yasal ve düzenleyici çerçeveyi düzenli olarak gözden geçirmeli, yaptırım ve telafiye erişim de dahil olmak üzere çeşitli konulardaki eksiklikleri ve diğer zorlukları ele almalıdır.

2. Tutarlılığı teşvik etmek amacıyla, şirketler tarafından SİY standartlarının uygulanmasını zorlaştıran gereksiz engeller belirlenerek ele alınmalıdır. Bu kapsamda yasalardaki ve politikadaki fiili veya algılanan tutarsızlıkları çözmek için, meşru bir çatışmanın olduğu durumlarda ilave rehberlik sağlanması, uygulamadaki potansiyel boşlukları gidermek için mevzuat veya düzenlemelerin geliştirilmesi seçeneğinin göz önünde bulundurulması da dahil olmak üzere mümkün olan her türlü çaba gösterilmelidir.

3. UTN'lere ilişkin kurumsal düzenlemeler ile UTN'lere sağlanan insan kaynaklarının ve finansal kaynakların yeterliliği düzenli olarak gözden geçirilmeli, böylece UTN'lerin SİY standartlarının etkinliğini ve politikalar arasındaki tutarlılığı artırma konusunda daha önemli bir rol oynamaları sağlanmalıdır.

4. İkincil kurallar, yasal rehberlik veya sektör politikaları da dahil olmak üzere yeni politikalar, yasalar veya düzenlemeler geliştirirken SİY standartlarına ve özellikle de OECD Teknik Değerlendirme Rehberi'ne riayet edilmelidir. Bu husus; özellikle de sorumlu küresel tedarik zincirlerini, sürdürülebilir finansmanı ve finansal olmayan risk bilgilerinin kurumsal paylaşımını teşvik eden politikalar, yasalar veya düzenlemeler açısından önem taşır.

III. **Konsey; Katılımcı Devletlerin aşağıdakiler de dahil olmak üzere ilgili politika alanlarında SİY'i teşvik etmesini TAVSİYE EDER:**

1. Güvenilir bilgilerin, araçların ve teşviklerin sağlanması suretiyle, gerekli hallerde OECD Teknik Değerlendirme Rehberi de dahil olmak üzere SİY standartlarının etkili bir şekilde uygulanması desteklenmeli, bu kapsamda, uygun şartlarda, işletmelere ekonomik hakların ve teşviklerin sağlanması suretiyle SİY standartlarına uyum teşvik edilmelidir.

2. Ticaret ve yatırım politikalarının yanı sıra, ikili ve çok taraflı anlaşmalar yoluyla da SİY teşvik edilmeli, söz konusu politika ve anlaşmalar, şirketlerin SİY standartlarına uyum sağlamasına yönelik beklentiyi içermelidir.

3. Özel sektörün sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmasını teşvik etmek için kalkınma alanındaki işbirliği faaliyetlerinde, özellikle de ulusal ve uluslararası düzeyde kalkınma finansmanı araçları vasıtasıyla SİY teşvik edilmelidir. Özel olarak belirtmek gerekirse, hem kalkınma bankalarına yönelik politikalar hem de sürdürülebilir ve karma finansman araçları, OECD Teknik Değerlendirme Rehberi de dahil olmak üzere SİY standartlarına dayandırılmalıdır.

4. SİY ile ilgili beklentiler net bir şekilde paylaşılmalı, şirketlerin, özellikle de KOBİ'lerin bu beklentileri karşılamalarına yardım etmek için rehberlik sağlanmalıdır. Bu amaç doğrultusunda, Katılımcı Devletler; UTN'ler de dahil olmak üzere ilgili kamu kurumları aracılığıyla, OECD Teknik Değerlendirme Rehberi'nin aktif bir şekilde kullanılmasını teşvik etmelidir.

5. Devlet desteği ve hizmetleri (ticaret desteği, ekonomi diplomasisi olanakları veya diğer haklar gibi) için uygunluk kriterleri gözden geçirilirken, şirketlerin UTN'lerle ilgili belirli süreçlere iyi niyetli katılımı dikkate alınmalıdır.

IV. Konsey; Katılımcı Devletlerin, özellikle de aşağıda belirtilen önlemler vasıtasıyla, ekonomik aktörler olarak ticari faaliyetlerinde SİY'i teşvik ederek örnek teşkil etmelerini TAVSİYE EDER:

1. SİY; kamu alımlarında stratejik bir araç olarak kullanılmalıdır. SİY, ihale politikalarına (düzenlemelere ve stratejik çerçevelere) dahil edilmelidir. Bunun yanı sıra kamu ihalelerinde SİY standartlarına uyum teşvik edilmelidir.

2. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin (KİT) etkili mekanizmalarla SİY standartlarını uygulaması için net beklentiler oluşturulmalı ve bu beklentiler kamuoyuna duyurulmalıdır.

3. SİY standartlarının uygulanmasını desteklemek için çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim kriterleri, şirketlerin öz kaynak, borç, hibe, kredi, teminat veya sigorta sağlama ve bunları yönetme sürecine entegre edilmelidir. Bu kapsamda resmi olarak desteklenen ihracat kredilerine başvuran uygun tarafların SİY konusunda farkındalığı da teşvik edilmelidir.

V. Konsey; Katılımcı Devletlerin SİY politikalarını geliştirme ve uygulama sürecine katılımının aşağıdaki yollarla teşvik edilmesini TAVSİYE EDER:

1. Mevcut veya potansiyel SİY düzenlemeleri ve politikaları geliştirilirken şirketler (uygun olduğunda endüstri ve işveren örgütleri de dahil olmak üzere), işçi örgütleri, sivil toplum, etkilenen topluluklar ve akademi camiası da dahil olmak üzere ulusal ve uluslararası paydaşlarla ve bu konuya ilgi duyan diğer kişilerle istişareler gerçekleştirmeli, bu tür politikaların kolay ve etkili bir şekilde nasıl uygulanabileceği de ilgili taraflarla paylaşılmalıdır. Bu bağlamda, Katılımcı Devletler; SİY standartlarını uygulama konusunda belirli zorluklarla karşılaşabilecek küçük ve orta ölçekli işletmeler gibi şirketlerin yanı sıra, SİY politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması sürecine katılma konusunda zorluklarla karşılaşabilecek insan hakları savunucuları ve yerli halklar gibi kırılgan gruplara da özel bir önem vermelidir.

2. Paydaşların SİY'i etkili bir şekilde uygulamalarına, izlemelerine ve teşvik etmelerine olanak sağlamak için kolaylaştırıcı bir ortam yaratılmalıdır. Bu kapsamda SİY ile ilgili zorlukları veya fırsatları ele almak için anlamlı ve şeffaf istişare kanalları ile katılım olanakları da sağlanmalıdır. Aşırı baskı yapmaktan kaçınılarak güvenli bir diyalog ortamı oluşturulmalıdır. UTN'ler, ulusal koşulları dikkate alarak bu çerçevede önemli bir rol oynamalıdır.

3. Siyasi sürecin tüm aşamalarında şeffaflık ve paydaş katılımı teşvik edilmelidir. Böylece hesap verme sorumluluğu teşvik edilmeli ve kamu yararı gözetilmelidir. Kamu politikalarının belirli çıkar grupları tarafından ele geçirilmesi önlenmelidir. Bu bağlamda özellikle de çıkar çatışması durumları yönetilmeli, rekabet yasaları ve düzenlemeleri uygulanmalı, hem lobcilik faaliyetlerinde hem de siyasi partilerin seçim kampanyalarının finansmanında şeffaflık sağlanmalıdır.

4. Paydaşlar ve endüstri temsilcileri bir araya getirilerek sorumlu iş yönetimini teşvik eden kolektif girişimler desteklenmelidir.

VI. Konsey; Katılımcı Devletlerin telafiye erişimi teşvik etmek için aşağıdaki önlemleri almasını TAVSİYE EDER:

1. Katılımcı Devletler; topraklarında veya kendi toprakları üzerinden faaliyet gösteren şirketlerin SİY standartlarına uyum sağlamamasından etkilenen kişilerin, adli veya adli olmayan telafi mekanizmalarına erişebilmelerini sağlayacak gerekli önlemleri almalıdır.

2. Belirli durumlarda OECD Rehberlerinin uygulanmasıyla ilgili sorunların OECD ilke ve standartlarına uygun, tarafsız, öngörülebilir ve adil bir şekilde çözümlenmesi için UTN'lerin çözüm yollarına erişim konusunda önemli bir rol oynaması sağlanmalıdır. Bu amaçla, Katılımcı Devletler; UTN'lerin, sosyal paydaşların ve diğer paydaşların güvenini kazanmaları ve sorumluluklarını etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için önlemler almalıdır.

VII. Konsey; Katılımcı Devletlerin aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli önlemlerle, SİY ile ilgili politikalarını ve faaliyetlerini koordine etmelerini TAVSİYE EDER:

1. SİY ile ilgili politikalar ve uygulamalar arasındaki uyumu ve sinerjiyi desteklemek için ulusal düzeyde kamu kurumları ve kuruluşları arasında tutarlılık aşağıdaki yollarla teşvik edilmelidir:

- a. Bakanlıkların, kamu kurumlarının ve diğer devlet makamlarının sektörler arası planlar da dahil olmak üzere tutarlı politikalar geliştirmesini kolaylaştırmak için koordinasyon mekanizmalarının kullanılması teşvik edilmelidir.
- b. Mevcut uygulamalardan ve politikalardan kaynaklanan ve politikaların tutarlılığını etkileyen engeller belirlenmeli, değerlendirilmeli ve ele alınmalıdır.
- c. SİY'nin ilgili politikalarla entegrasyonu ve yaygın hale getirilmesi izlenmelidir.
- d. SİY politika ve standartlarının gözetiminden sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarına yeterli bütçe, personel ve yetki sağlanmalıdır.

2. UTN'lerin politika tutarlılığını teşvik etmesi desteklenmelidir. Bu kapsamda UTN'lere ve kamu kurumlarına belirli konularla ilgili açıklamalar yapılmalı ve raporlar hakkında bilgi verilmelidir. Bu husus, özellikle de belirli konuların kurumun veya kuruluşun politikaları ve programları ile ilgili olduğu durumlarda daha büyük bir önem taşır.

3. OECD Rehberi ve diğer uluslararası SİY standartları doğrultusunda uluslararası düzeyde SİY konusunda politika tutarlılığını teşvik etmek için (örneğin ilgili uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ve çok taraflı kalkınma bankaları aracılığıyla) uluslararası işbirliği yapılmalıdır.

VIII. Konsey; Genel Sekreter'i bu Tavsiye Kararı'nı paylaşmaya DAVET EDER.

IX. Konsey; Katılımcı Devletleri bu Tavsiye Kararı'nı devletin tüm kademeleriyle paylaşmaya DAVET EDER.

X. Konsey; Katılımcı olmayan ülkeleri de bu Tavsiye Kararı'nı dikkate almaya ve bu karara uymaya DAVET EDER.

XI. Konsey; Yatırım Komitesi'ne, Çalışma Grubu aracılığıyla ve diğer ilgili OECD organlarıyla işbirliği içinde, Sorumlu İş Yönetimi konusunda aşağıdaki önlemleri alma TALİMATINI VERİR:

- a. Yatırım Komitesi; bu Tavsiye Kararı'nın uygulanmasıyla ilgili uygulamaya dönük deneyimler de dahil olmak üzere SİY ile ilgili devlet politikaları hakkında bilgi alışverişinde bulunmak için bir forum görevi görmelidir.
- b. Bu Tavsiye Kararı'nın uygulanması için Katılımcı Devletlere uygulamaya dönük destek ve rehberlik sağlamalıdır.
- c. Bu Tavsiye Kararı'nın kabul edilmesinden sonra en geç beş yıl içinde ve daha sonra en az her on yılda bir kararın uygulanması, yaygınlaştırılması ve devam eden uygunluğu hakkında Konsey'e rapor vermelidir.

OECD hakkında

OECD, küreselleşmeyle birlikte gelen ekonomik, sosyal ve çevresel zorlukları ele almak için devletlerin birlikte çalıştığı benzersiz bir forumdur. Bunun yanı sıra devletlerin kurumsal yönetim, bilgi ekonomisi ve yaşlanan nüfusla ilgili zorluklar gibi yeni gelişmeleri ve endişeleri anlamasına ve bunları ele almasına yardım etmektedir. Kuruluş; devletlerin politika deneyimlerini karşılaştırabilecekleri, ortak sorunlara cevap arayabilecekleri, iyi uygulamaları belirleyebilecekleri, ulusal ve uluslararası politikaları koordine etmek için çalışabilecekleri bir ortam sunmaktadır.

OECD'ye üye ülkeler şunlardır: Avustralya, Avusturya, Belçika, Kanada, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Kore, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri. Avrupa Birliği, OECD'nin çalışmalarında yer almaktadır.

OECD Hukuki Enstrümanları

OECD'nin 1961'de kurulmasından bu yana, yaklaşık 460 hukuki enstrüman hazırlanmıştır. OECD Mevzuatı (diğer bir deyişle, OECD Sözleşmesi uyarınca OECD Konseyi tarafından kabul edilen Kararlar ve Tavsiyeler) ve OECD çerçevesinde geliştirilen diğer hukuki enstrümanlar da (örneğin Beyanlar, uluslararası anlaşmalar) söz konusu belgeler arasında yer almaktadır.

Yürürlükte olan veya yürürlükten kaldırılan tüm önemli hukuki enstrümanlar, OECD'nin Hukuki Enstrümanlar çevrimiçi sayfasında listelenmektedir. Bu belgeler, beş kategori altında sunulmaktadır:

- **Kararlar:** Konsey tarafından kabul edilir ve kabul sırasında çekimser kalanlar hariç tüm Üyeler için yasal olarak bağlayıcıdır. Belirli hak ve yükümlülükleri belirler ve izleme mekanizmaları içerebilir.
- **Tavsiye Kararları:** Konsey tarafından kabul edilir ve yasal olarak bağlayıcı değildir. İçerdikleri ilkelere siyasi bir taahhüdü temsil ederler. Tarafların bu kararlara uygulamak için ellerinden gelenin en iyisini yapacaklarına dair bir beklenti içerir.
- **Asli Sonuç Belgeleri:** Kuruluş çerçevesinde gerçekleştirilen bir bakanlık toplantısının, üst düzey toplantının veya başka bir toplantının sonucu olarak, bir OECD organından ziyade, listelenen Taraflar tarafından kabul edilir. Çoğu zaman genel ilkeler veya uzun vadeli hedefler içerir ve ciddi bir karaktere sahiptir.
- **Uluslararası Anlaşmalar:** Kuruluş çerçevesinde müzakere edilir ve sonuçlandırılır. Taraflar için yasal açıdan bağlayıcıdır.
- **Düzenlemeler, Mutabakatlar ve Diğerleri:** OECD çerçevesinde zaman içinde diğer bazı hukuki enstrümanlar de hazırlanmıştır. Bu belgelere Resmi Olarak Desteklenen İhracat Kredilerine İlişkin Düzenleme, Deniz Taşımacılığı İlkelerine İlişkin Uluslararası Mutabakat ve Kalkınma Yardımları Komitesi (DAC) Tavsiyeleri gibi örnekler verilebilir.